

„Nowoczesne” zastosowania XML

XML w elektronicznej wymianie danych,
integracji aplikacji i bazach danych

Patryk Czarnik

Instytut Informatyki UW

XML i nowoczesne technologie zarządzania treścią – 2009/10

1 Elektroniczna wymiana danych

- Wprowadzenie
- Rozwiązania przed XML
- XML w EDI

2 Integracja aplikacji

- Idea
- Web Services
- AJAX

3 XML w bezpieczeństwie

- XML Signature
- XML Encryption

4 XML w bazach danych

- XML w relacyjnych bazach danych
- XML-owe bazy danych

1 Elektroniczna wymiana danych

- Wprowadzenie
- Rozwiązania przed XML
- XML w EDI

2 Integracja aplikacji

- Idea
- Web Services
- AJAX

3 XML w bezpieczeństwie

- XML Signature
- XML Encryption

4 XML w bazach danych

- XML w relacyjnych bazach danych
- XML-owe bazy danych

Elektroniczna wymiana danych (EDI) – motywacja

Możliwości wymiany danych między firmami/instytucjami (B2B)

- dokumenty na papierze
- elektroniczna wymiana danych

Możliwości wykorzystania standardu

- całe oprogramowanie tworzone zgodnie ze standardem,
- wewnętrzny format odmienny (np. wcześniej istniejący system) narzędzia tłumaczące do standardu w interfejsach

Możliwości ustalenia protokołu EDI

- dostawca (sprze)daje klientowi narzędzia
- partner dostosowuje się do formatu silniejszego partnera
- tworzone ad-hoc narzędzia tłumaczące
- standard

Elektroniczna wymiana danych (EDI) – motywacja

Możliwości wymiany danych między firmami/instytucjami (B2B)

- dokumenty na papierze
- elektroniczna wymiana danych

Możliwości wykorzystania standardu

- całe oprogramowanie tworzone zgodnie ze standardem,
- wewnętrzny format odmienny (np. wcześniej istniejący system) narzędzia tłumaczące do standardu w interfejsach

Możliwości ustalenia protokołu EDI

- dostawca (sprze)daje klientowi narzędzia
- partner dostosowuje się do formatu silniejszego partnera
- tworzone ad-hoc narzędzia tłumaczące
- standard

Elektroniczna wymiana danych (EDI) – motywacja

Możliwości wymiany danych między firmami/instytucjami (B2B)

- dokumenty na papierze
- elektroniczna wymiana danych

Możliwości wykorzystania standardu

- całe oprogramowanie tworzone zgodnie ze standardem,
- wewnętrzny format odmienny (np. wcześniej istniejący system) narzędzia tłumaczące do standardu w interfejsach

Możliwości ustalenia protokołu EDI

- dostawca (sprze)daje klientowi narzędzia
- partner dostosowuje się do formatu silniejszego partnera
- tworzone ad-hoc narzędzia tłumaczące
- **standard**

Standaryzacja EDI przed XML

ANSI Accredited Standards Committee X12 sub-group

- standard narodowy USA
- stosowany głównie w Ameryce

EDIFACT

- standard ONZ (UN/CEFACT) i ISO
- stosowany głównie w Europie i Azji
- popularny w branżach: handel, spedycja i transport

Standaryzacja EDI przed XML

ANSI Accredited Standards Committee X12 sub-group

- standard narodowy USA
- stosowany głównie w Ameryce

EDIFACT

- standard ONZ (UN/CEFACT) i ISO
- stosowany głównie w Europie i Azji
- popularny w branżach: handel, spedycja i transport

Charakterystyka EDIFACT

Format

- tekstowy
- mało czytelny
- struktura drzewiasta

Katalogi predefiniowanych struktur

- 193 typy wiadomości
- 279 segmentów
- 186 elementów

(dane dla wersji 08a z 2008 roku)

Charakterystyka EDIFACT

Format

- tekstowy
- mało czytelny
- struktura drzewiasta

Katalogi predefiniowanych struktur

- 193 typy wiadomości
- 279 segmentów
- 186 elementów

(dane dla wersji 08a z 2008 roku)

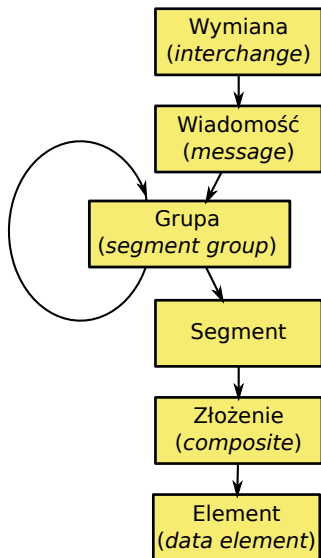
EDIFACT

EDIFACT – przykład komunikatu

```
UNB+IATB:1+6XPPC+LHPPC+940101:0950+1'  
UNH+1+PAORES:93:1:IA'  
MSG+1:45'  
IFT+3+XYZCOMPANY AVAILABILITY'  
ERC+A7V:1:AMD'  
IFT+3+NO MORE FLIGHTS'  
ODI'  
TVL+240493:1000::1220+FRA+JFK+DL+400+C'  
PDI++C:3+Y::3+F::1'  
APD+74C:0:::6+++++6X'  
TVL+240493:1740::2030+JFK+MIA+DL+081+C'  
PDI++C:4'  
APD+EM2:0:1630::6++++++DA'  
UNT+13+1'  
UNZ+1+1'
```

źródło: *Wikipedia*

EDIFACT – struktura

MEA+WT+AAD+KGM: 690+X5'

+KGM: 690+

: 690

XML EDI

Idea: zastosowanie XML jako formatu danych EDI.

Tradycyjne EDI

- Format dokumentów zapisany w specyfikacji.
- Zwięzłe komunikaty, tylko niezbędne dane.
- Scentralizowana, trudna zmiana standardu.
- Zmiany standardu pociągają uciążliwe zmiany oprogramowania.
- Narzędzia implementowane od podstaw.

XML EDI

- „Samoopisujący się” format dokumentów.
- Rozwlekłe komunikaty – narzut na „samoopisywanie się”.
- Możliwość tworzenia własnych odmian standardów.
- Większość problemów ze zmianą standardu bierze na siebie parser XML.
- Możliwość korzystania z gotowych narzędzi (parser, walidator).

XML EDI

Idea: zastosowanie XML jako formatu danych EDI.

Tradycyjne EDI

- Format dokumentów zapisany w specyfikacji.
- Zwięzłe komunikaty, tylko niezbędne dane.
- Scentralizowana, trudna zmiana standardu.
- Zmiany standardu pociągają uciążliwe zmiany oprogramowania.
- Narzędzia implementowane od podstaw.

XML EDI

- „Samoopisujący się” format dokumentów.
- Rozwlekłe komunikaty – narzut na „samoopisywanie się”.
- Możliwość tworzenia własnych odmian standardów.
- Większość problemów ze zmianą standardu bierze na siebie parser XML.
- Możliwość korzystania z gotowych narzędzi (parser, walidator).

Elastyczność XML EDI

- Elastyczny format komunikatów (elementy opcjonalne, wybór, zagnieżdżanie).
- XSLT jako język opisu formatowania.
- Zróżnicowane zastosowania EDI:
 - podstawowa funkcjonalność: wymiana danych między aplikacjami przedsiębiorstw,
 - nowe perspektywy: kontakt z klientami wyposażonymi tylko w przeglądarki,
 - prosta integracja z Web Serwisami.
- Zgodność z ideą Web Services.

Standaryzacja XML EDI

Standaryzacja na poziomie ramowym

- możliwa wymiana informacji dowolnego typu,
- informacje jednego typu tak samo reprezentowane,
- przykład: Electronic Business XML (**ebXML**).

Standardy branżowe (konkretne zestawy komunikatów)

- SWIFT – bankowość
- RosettaNet – handel i transport (?)
- Automotive Industry Action Group – przemysł motoryzacyjny (gł. amerykański)
- Health Level Seven – ochrona zdrowia
- Open Travel Alliance – transport turystyka
- ...

Standaryzacja XML EDI

Standaryzacja na poziomie ramowym

- możliwa wymiana informacji dowolnego typu,
- informacje jednego typu tak samo reprezentowane,
- przykład: Electronic Business XML (**ebXML**).

Standardy branżowe (konkretne zestawy komunikatów)

- SWIFT – bankowość
- RosettaNet – handel i transport (?)
- Automotive Industry Action Group – przemysł motoryzacyjny (gł. amerykański)
- Health Level Seven – ochrona zdrowia
- Open Travel Alliance – transport turystyka
- ...

ebXML

ebXML

- zbiór specyfikacji definiujących sposób prowadzenia biznesu i wymiany danych przez Internet
- zaakceptowane 14 maja 2001 r.
- oczekiwane implementacje i wsparcie w istniejących systemach
- wsparcie przez inne inicjatywy standaryzacyjne

Electronic Business XML Working Group

- założona we wrześniu 1999 r.
- ok. 150 specjalistów
- patronat OASIS i UN/CEFACT

ebXML

ebXML

- zbiór specyfikacji definiujących sposób prowadzenia biznesu i wymiany danych przez Internet
- zaakceptowane 14 maja 2001 r.
- oczekiwane implementacje i wsparcie w istniejących systemach
- wsparcie przez inne inicjatywy standaryzacyjne

Electronic Business XML Working Group

- założona we wrześniu 1999 r.
- ok. 150 specjalistów
- patronat OASIS i UN/CEFACT

ebXML – podejście do standaryzacji

- Meta-model pozwalający na opracowywanie modeli specyficznych dla zastosowań:
 - zbiór podstawowych schematów, elementów XML oraz procesów biznesowych,
 - sposób definiowania słowników danych,
 - nie definiuje konkretnych, docelowych komunikatów – mogą one zależeć od konkretnego zastosowania.
- Metainformacje:
 - informacje o wersjach,
 - metadane odpowiadające nagłówkom z istniejących systemów EDI.
- Ramy architektury technicznej:
 - sposoby implementacji repozytoriów, serwisów, itp.,
 - integracja z istniejącymi technologiami EDI.

1 Elektroniczna wymiana danych

- Wprowadzenie
- Rozwiązania przed XML
- XML w EDI

2 Integracja aplikacji

- Idea
- Web Services
- AJAX

3 XML w bezpieczeństwie

- XML Signature
- XML Encryption

4 XML w bazach danych

- XML w relacyjnych bazach danych
- XML-owe bazy danych

XML w integracji aplikacji

- Cel: umożliwienie wymiany danych pomiędzy aplikacjami:
 - aplikacje/komponenty/moduły posługują się różnymi formatami wewnętrznymi,
 - wspólny mianownik: XML.
- Zastosowania:
 - komunikacja między klientem a serwerem,
 - komunikacja między elementami systemu rozproszonego,
 - integracja komponentów aplikacji,
 - konfigurowanie aplikacji i jej komponentów,
 - ...

XML w integracji aplikacji

- Cel: umożliwienie wymiany danych pomiędzy aplikacjami:
 - aplikacje/komponenty/moduły posługują się różnymi formatami wewnętrznymi,
 - wspólny mianownik: XML.
- Zastosowania:
 - komunikacja między klientem a serwerem,
 - komunikacja między elementami systemu rozproszonego,
 - integracja komponentów aplikacji,
 - konfigurowanie aplikacji i jej komponentów,
 - ...

Integracja aplikacji lokalnie lub globalnie

Zastosowania „lokalne”

- w ramach jednego projektu / jednej instytucji
- komunikacja między różnymi modułami / aplikacjami
- być może w architekturze rozproszonej
- rozwiązania tworzone pod kątem projektu
- możliwość stosowania rozwiązań standardowych (np. JAXB)

Zastosowania „globalne”

- usługi dostępne w Internecie
- współpraca różnych partnerów
- ważna standaryzacja
- standard – Web Services

Integracja aplikacji lokalnie lub globalnie

Zastosowania „lokalne”

- w ramach jednego projektu / jednej instytucji
- komunikacja między różnymi modułami / aplikacjami
- być może w architekturze rozproszonej
- rozwiązania tworzone pod kątem projektu
- możliwość stosowania rozwiązań standardowych (np. JAXB)

Zastosowania „globalne”

- usługi dostępne w Internecie
- współpraca różnych partnerów
- ważna standaryzacja
- standard – Web Services

Web Services

Idea

Web Service – „witryna WWW dla programów”

Praktyka

- komunikacja w wysokiej warstwie sieci (HTTP)
- węzły/usługi opisane (WSDL)
- komunikaty między węzłami (XML, SOAP)
- możliwość rejestrowania i wyszukiwania usług (UDDI)

Web Services

Idea

Web Service – „witryna WWW dla programów”

Praktyka

- komunikacja w wysokiej warstwie sieci (HTTP)
- węzły/usługi opisane (WSDL)
- komunikaty między węzłami (XML, SOAP)
- możliwość rejestrowania i wyszukiwania usług (UDDI)

Web Services – możliwe zastosowania

- Udostępnianie/sprzedaż użytecznych danych:
 - rozkłady lotów linii lotniczych,
 - dane o pogodzie,
 - aktualny czas wg zegara atomowego.
- Zdalne usługi:
 - wyszukiwanie,
 - pobieranie aktualnej wersji oprogramowania.
- Operacje biznesowe między partnerami:
 - rezerwacja biletów, miejsc w hotelach itp,
 - zamawianie,
 - sprawdzanie stanu realizacji zamówienia,
 - elektroniczna wymiana danych.

Web Services – standaryzacja

- SOAP (pierwotnie *Simple Object Access Protocol*):
 - początki: 1998,
 - wersja 1.2: rekomendacje W3C, czerwiec 2003 (errata: kwiecień 2007).
- Web Services Description Language:
 - wersja 1.1: notatka W3C, 2001,
 - wersja 2.0: rekomendacje W3C, czerwiec 2007.
- Universal Description Discovery and Integration:
 - projekt organizacji OASIS,
 - część standardu WS-I Basic Profile.
- Standardy WS-*:
 - różne standardy, zazwyczaj nie rekomendacje W3C, m.in.:
 - Web Services Interoperability – ramy dla działania Web serwisów: WS-I Basic Profile, Simple Soap Binding Profile, . . . ,
 - WS-Eventing, WS-Addressing, WS-Routing, . . . – standardy IBM.
- Business Process Execution Language (OASIS) – opis semantyki i łączenie serwisów w super-serwisy.

Web Services – standaryzacja

- SOAP (pierwotnie *Simple Object Access Protocol*):
 - początki: 1998,
 - wersja 1.2: rekomendacje W3C, czerwiec 2003 (errata: kwiecień 2007).
- Web Services Description Language:
 - wersja 1.1: notatka W3C, 2001,
 - wersja 2.0: rekomendacje W3C, czerwiec 2007.
- Universal Description Discovery and Integration:
 - projekt organizacji OASIS,
 - część standardu WS-I Basic Profile.
- Standardy WS-*:
 - różne standardy, zazwyczaj nie rekomendacje W3C, m.in.:
 - Web Services Interoperability – ramy dla działania Web serwisów: WS-I Basic Profile, Simple Soap Binding Profile, ... ,
 - WS-Eventing, WS-Addressing, WS-Routing, ... – standardy IBM.
- Business Process Execution Language (OASIS) – opis semantyki i łączenie serwisów w super-serwisy.

Web Services – standaryzacja

- SOAP (pierwotnie *Simple Object Access Protocol*):
 - początki: 1998,
 - wersja 1.2: rekomendacje W3C, czerwiec 2003 (errata: kwiecień 2007).
- Web Services Description Language:
 - wersja 1.1: notatka W3C, 2001,
 - wersja 2.0: rekomendacje W3C, czerwiec 2007.
- Universal Description Discovery and Integration:
 - projekt organizacji OASIS,
 - część standardu WS-I Basic Profile.
- Standardy WS-*:
 - różne standardy, zazwyczaj nie rekomendacje W3C, m.in.:
 - Web Services Interoperability – ramy dla działania Web serwisów: WS-I Basic Profile, Simple Soap Binding Profile, ... ,
 - WS-Eventing, WS-Addressing, WS-Routing, ... – standardy IBM.
- Business Process Execution Language (OASIS) – opis semantyki i łączenie serwisów w super-serwisy.

Web Services – standaryzacja

- SOAP (pierwotnie *Simple Object Access Protocol*):
 - początki: 1998,
 - wersja 1.2: rekomendacje W3C, czerwiec 2003 (errata: kwiecień 2007).
- Web Services Description Language:
 - wersja 1.1: notatka W3C, 2001,
 - wersja 2.0: rekomendacje W3C, czerwiec 2007.
- Universal Description Discovery and Integration:
 - projekt organizacji OASIS,
 - część standardu WS-I Basic Profile.
- Standardy WS-*:
 - różne standardy, zazwyczaj nie rekomendacje W3C, m.in.:
 - Web Services Interoperability – ramy dla działania Web serwisów: WS-I Basic Profile, Simple Soap Binding Profile, . . . ,
 - WS-Eventing, WS-Addressing, WS-Routing, . . . – standardy IBM.
- Business Process Execution Language (OASIS) – opis semantyki i łączenie serwisów w super-serwisy.

Web Services – standaryzacja

- SOAP (pierwotnie *Simple Object Access Protocol*):
 - początki: 1998,
 - wersja 1.2: rekomendacje W3C, czerwiec 2003 (errata: kwiecień 2007).
- Web Services Description Language:
 - wersja 1.1: notatka W3C, 2001,
 - wersja 2.0: rekomendacje W3C, czerwiec 2007.
- Universal Description Discovery and Integration:
 - projekt organizacji OASIS,
 - część standardu WS-I Basic Profile.
- Standardy WS-*:
 - różne standardy, zazwyczaj nie rekomendacje W3C, m.in.:
 - Web Services Interoperability – ramy dla działania Web serwisów: WS-I Basic Profile, Simple Soap Binding Profile, . . . ,
 - WS-Eventing, WS-Addressing, WS-Routing, . . . – standardy IBM.
- Business Process Execution Language (OASIS) – opis semantyki i łączenie serwisów w super-serwisy.

SOAP – protokół komunikacji

- Protokół komunikacji (HTTP).
- Format komunikatów (zastosowanie XML).
- Różnice w stosunku do RPC, CORBA, DCOM itp.:
 - reprezentacja danych niezależna od platformy (tekstowa),
 - typy danych niezależne od platformy,
 - niższa efektywność.

Komunikat SOAP

- Dokument XML, jedna wiadomość:
 - przestrzeń nazw
`http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope`,
 - **element główny:** `Envelope`.
- Główne składniki dokumentu:
 - `header` – opcjonalny,
 - `body` – obowiązkowy.
- Ograniczenia:
 - brak DTD (i referencji do encji),
 - brak instrukcji przetwarzania.

Komunikat SOAP

- Dokument XML, jedna wiadomość:
 - przestrzeń nazw
`http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope`,
 - element główny: `Envelope`.
- Główne składniki dokumentu:
 - `header` – opcjonalny,
 - `body` – obowiązkowy.
- Ograniczenia:
 - brak DTD (i referencji do encji),
 - brak instrukcji przetwarzania.

Komunikat SOAP

- Dokument XML, jedna wiadomość:
 - przestrzeń nazw
`http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope`,
 - element główny: `Envelope`.
- Główne składniki dokumentu:
 - `header` – opcjonalny,
 - `body` – obowiązkowy.
- Ograniczenia:
 - brak DTD (i referencji do encji),
 - brak instrukcji przetwarzania.

Nagłówek SOAP

- actor – opcjonalny identyfikator strony komunikacji (URI),
- mustUnderstand – czy zrozumienie jest konieczne (0/1).

Przykład z W3Schools

```
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

  <soap:Header>
    <m:Trans
xmlns:m="http://www.w3schools.com/transaction/"
soap:actor="http://www.w3schools.com/appml/"
soap:mustUnderstand="1">234</m:Trans>
  </soap:Header>

  ...
</soap:Envelope>
```

Nagłówek SOAP

- `actor` – opcjonalny identyfikator strony komunikacji (URI),
- `mustUnderstand` – czy zrozumienie jest konieczne (0/1).

Przykład z W3Schools

```
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

  <soap:Header>
    <m:Trans
xmlns:m="http://www.w3schools.com/transaction/"
soap:actor="http://www.w3schools.com/appml/"
soap:mustUnderstand="1">234</m:Trans>
  </soap:Header>

  ...
</soap:Envelope>
```

Nagłówek SOAP

- actor – opcjonalny identyfikator strony komunikacji (URI),
- mustUnderstand – czy zrozumienie jest konieczne (0/1).

Przykład z W3Schools

```
<?xml version="1.0"?>
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

  <soap:Header>
    <m:Trans
xmlns:m="http://www.w3schools.com/transaction/"
soap:actor="http://www.w3schools.com/appml/"
soap:mustUnderstand="1">234</m:Trans>
  </soap:Header>

  ...
</soap:Envelope>
```

Ciało komunikatu SOAP

- wywołanie zdalnej procedury
- parametry
- `encodingStyle` – sposób kodowania danych (URI)

Zapytanie – przerobiony przykład z W3Schools

```
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

  <soap:Body>
    <m:GetPrice xmlns:m="http://www.w3schools.com/prices">
      <m:Item>Apples</m:Item>
      <m:Currency>PLN</m:Currency>
    </m:GetPrice>
  </soap:Body>

</soap:Envelope>
```

Ciało komunikatu SOAP

- **wywołanie zdalnej procedury**
- parametry
- `encodingStyle` – sposób kodowania danych (URI)

Zapytanie – przerobiony przykład z W3Schools

```
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <m:GetPrice xmlns:m="http://www.w3schools.com/prices">
    <m:Item>Apples</m:Item>
    <m:Currency>PLN</m:Currency>
  </m:GetPrice>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

Ciało komunikatu SOAP

- wywołanie zdalnej procedury
- parametry
- `encodingStyle` – sposób kodowania danych (URI)

Zapytanie – przerobiony przykład z W3Schools

```
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <m:GetPrice xmlns:m="http://www.w3schools.com/prices">
    <m:Item>Apples</m:Item>
    <m:Currency>PLN</m:Currency>
  </m:GetPrice>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

Ciało komunikatu SOAP

- wywołanie zdalnej procedury
- parametry
- `encodingStyle` – sposób kodowania danych (URI)

Zapytanie – przerobiony przykład z W3Schools

```
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <m:GetPrice xmlns:m="http://www.w3schools.com/prices">
    <m:Item>Apples</m:Item>
    <m:Currency>PLN</m:Currency>
  </m:GetPrice>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

Ciało komunikatu SOAP

- wynik procedury
- parametry wyjściowe

Odpowiedź normalna – przerobiony przykład z W3Schools

```
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <m:GetPriceResponse xmlns:m="http://www.w3schools.com/prices">
    <m:Price>1.90</m:Price>
    <m:Currency>PLN</m:Currency>
  </m:GetPriceResponse>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

Ciało komunikatu SOAP

- **wynik procedury**
- parametry wyjściowe

Odpowiedź normalna – przerobiony przykład z W3Schools

```
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <m:GetPriceResponse xmlns:m="http://www.w3schools.com/prices">
    <m:Price>1.90</m:Price>
    <m:Currency>PLN</m:Currency>
  </m:GetPriceResponse>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

Ciało komunikatu SOAP

- wynik procedury
- parametry wyjściowe

Odpowiedź normalna – przerobiony przykład z W3Schools

```
<soap:Envelope
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <m:GetPriceResponse xmlns:m="http://www.w3schools.com/prices">
    <m:Price>1.90</m:Price>
    <m:Currency>PLN</m:Currency>
  </m:GetPriceResponse>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

SOAP – odpowiedź informująca o błędzie

- standardowy kod błędu
- krótki opis tekstowy
- dodatkowe dane (potencjalnie strukturalne)

Odpowiedź informująca o błędzie

```
<soap:Envelope xmlns:usos="urn:USOS"
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <soap:Fault>
    <soap:faultcode>Receiver</soap:faultcode>
    <soap:faultstring>Brak danych</soap:faultstring>
    <soap:faultdetail>Nie znaleziono studenta o numerze indeksu <usos:inc
  </soap:Fault>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

SOAP – odpowiedź informująca o błędzie

- **standardowy kod błędu**
- krótki opis tekstowy
- dodatkowe dane (potencjalnie strukturalne)

Odpowiedź informująca o błędzie

```
<soap:Envelope xmlns:usos="urn:USOS"
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <soap:Fault>
    <soap:faultcode>Receiver</soap:faultcode>
    <soap:faultstring>Brak danych</soap:faultstring>
    <soap:faultdetail>Nie znaleziono studenta o numerze indeksu <usos:inc
  </soap:Fault>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

SOAP – odpowiedź informująca o błędzie

- standardowy kod błędu
- **krótki opis tekstowy**
- dodatkowe dane (potencjalnie strukturalne)

Odpowiedź informująca o błędzie

```
<soap:Envelope xmlns:usos="urn:USOS"
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <soap:Fault>
    <soap:faultcode>Receiver</soap:faultcode>
    <soap:faultstring>Brak danych</soap:faultstring>
    <soap:faultdetail>Nie znaleziono studenta o numerze indeksu <usos:incod
  </soap:Fault>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

SOAP – odpowiedź informująca o błędzie

- standardowy kod błędu
- krótki opis tekstowy
- **dotatkowe dane (potencjalnie strukturalne)**

Odpowiedź informująca o błędzie

```
<soap:Envelope xmlns:usos="urn:USOS"
xmlns:soap="http://www.w3.org/2001/12/soap-envelope"
soap:encodingStyle="http://www.w3.org/2001/12/soap-encoding">

<soap:Body>
  <soap:Fault>
    <soap:faultcode>Receiver</soap:faultcode>
    <soap:faultstring>Brak danych</soap:faultstring>
    <soap:faultdetail>Nie znaleziono studenta o numerze indeksu <usos:inc
  </soap:Fault>
</soap:Body>

</soap:Envelope>
```

Informacja zwrotna o błędzie

- **Element(y) fault w body.**
- **Podelementy:**
 - faultcode
 - faultstring
 - faultactor
 - detail
- **Standardowe kody błędów:**
 - VersionMismatch
 - MustUnderstand
 - DataEncodingUnknown
 - Sender
 - Receiver

WSDL – opis serwisu

- Dokument XML, opis jednej lub kilku usług:
 - przestrzeń nazw `http://schemas.xmlsoap.org/wsdl/`,
 - element główny: `definitions`.
- Składniki dokumentu (elementy pod głównym):
 - `serviceType` – opis usługi, zawiera wiele `portType`,
 - `portType` – typ „portu”, czyli zbiór operacji, usługa może posiadać wiele portów, `portType` może występować w `serviceType` oraz bezpośrednio w `definitions`,
 - `message` – opis typu komunikatu,
 - `types` – definicje typów,
 - `binding` – opis sposobu komunikacji.
- XML Schema używane do definiowania typów.

WSDL – wiadomości, typ portu

Przykład z W3Schools

```
<message name="getTermRequest">
  <part name="term" type="xs:string"/>
</message>

<message name="getTermResponse">
  <part name="value" type="xs:string"/>
</message>

<portType name="glossaryTerms">
  <operation name="getTerm">
    <input message="getTermRequest"/>
    <output message="getTermResponse"/>
  </operation>
</portType>
```

WSDL – wiązanie (z SOAP)

- `style` – `rpc` lub `document`,
- `transport` – protokół transportowy (URI).
- `soapAction` – akcja SOAP odpowiadająca operacji.

Przykład z W3Schools

```
<binding type="glossaryTerms" name="b1">
<soap:binding style="document"
transport="http://schemas.xmlsoap.org/soap/http" />
  <operation>
    <soap:operation
      soapAction="http://example.com/getTerm"/>
    <input> <soap:body use="literal"/> </input>
    <output> <soap:body use="literal"/> </output>
  </operation>
</binding>
```

WSDL – wiązanie (z SOAP)

- `style` – `rpc` lub `document`,
- `transport` – protokół transportowy (URI).
- `soapAction` – akcja SOAP odpowiadająca operacji.

Przykład z W3Schools

```
<binding type="glossaryTerms" name="b1">
<soap:binding style="document"
transport="http://schemas.xmlsoap.org/soap/http" />
  <operation>
    <soap:operation
      soapAction="http://example.com/getTerm"/>
    <input> <soap:body use="literal"/> </input>
    <output> <soap:body use="literal"/> </output>
  </operation>
</binding>
```

WSDL – wiązanie (z SOAP)

- style – rpc lub document,
- transport – protokół transportowy (URI).
- soapAction – akcja SOAP odpowiadająca operacji.

Przykład z W3Schools

```
<binding type="glossaryTerms" name="b1">
<soap:binding style="document"
transport="http://schemas.xmlsoap.org/soap/http" />
  <operation>
    <soap:operation
      soapAction="http://example.com/getTerm"/>
    <input> <soap:body use="literal"/> </input>
    <output> <soap:body use="literal"/> </output>
  </operation>
</binding>
```

WSDL – wiązanie (z SOAP)

- style – rpc lub document,
- transport – protokół transportowy (URI).
- soapAction – akcja SOAP odpowiadająca operacji.

Przykład z W3Schools

```
<binding type="glossaryTerms" name="b1">
<soap:binding style="document"
transport="http://schemas.xmlsoap.org/soap/http" />
  <operation>
    <soap:operation
      soapAction="http://example.com/getTerm"/>
    <input> <soap:body use="literal"/> </input>
    <output> <soap:body use="literal"/> </output>
  </operation>
</binding>
```

Wyszukiwanie usług

- Idea:
 - dostawcy usług rejestrują je w katalogu,
 - użytkownik znajduje usługę w katalogu,
 - najlepiej: opis usługi i wyszukiwanie semantyczne.
- Universal Description Discovery and Integration (UDDI):
 - usługa katalogowa, wiele powiązanych węzłów,
 - dostępna jako Web service (poprzez SOAP),
 - opisy usług w WSDL.

AJAX

- **AJAX – Asynchronous JavaScript and XML:**
 - strona WWW „działa” w przeglądarce użytkownika dzięki JavaScript,
 - komunikacja z serwerem po HTTP,
 - komunikaty kodowane w XML,
 - coraz szerzej stosowane (m.in. wiele usług Google).
- **Zalety:**
 - interakcja z użytkownikiem bez przeładowywania strony,
 - przesyłane tylko niezbędne dane.
- **Wady:**
 - narzut na przesłanie i uruchomienie skryptu,
 - nieintuicyjne zachowanie stron WWW (ale się przyzwyczajamy).
- **Odstępstwa w praktyce:**
 - inne „skripty”,
 - dane nie zawsze w XML (np. JSON).

AJAX

- **AJAX – Asynchronous JavaScript and XML:**
 - strona WWW „działa” w przeglądarce użytkownika dzięki JavaScript,
 - komunikacja z serwerem po HTTP,
 - komunikaty kodowane w XML,
 - coraz szerzej stosowane (m.in. wiele usług Google).
- **Zalety:**
 - interakcja z użytkownikiem bez przeładowywania strony,
 - przesyłane tylko niezbędne dane.
- **Wady:**
 - narzut na przesłanie i uruchomienie skryptu,
 - nieintuicyjne zachowanie stron WWW (ale się przyzwyczajamy).
- **Odstępstwa w praktyce:**
 - inne „scripty”,
 - dane nie zawsze w XML (np. JSON).

AJAX

- **AJAX – Asynchronous JavaScript and XML:**
 - strona WWW „działa” w przeglądarce użytkownika dzięki JavaScript,
 - komunikacja z serwerem po HTTP,
 - komunikaty kodowane w XML,
 - coraz szerzej stosowane (m.in. wiele usług Google).
- **Zalety:**
 - interakcja z użytkownikiem bez przeładowywania strony,
 - przesyłane tylko niezbędne dane.
- **Wady:**
 - narzut na przesłanie i uruchomienie skryptu,
 - nieintuicyjne zachowanie stron WWW (ale się przyzwyczajamy).
- **Odstępstwa w praktyce:**
 - inne „scripty”,
 - dane nie zawsze w XML (np. JSON).

AJAX

- **AJAX – Asynchronous JavaScript and XML:**
 - strona WWW „działa” w przeglądarce użytkownika dzięki JavaScript,
 - komunikacja z serwerem po HTTP,
 - komunikaty kodowane w XML,
 - coraz szerzej stosowane (m.in. wiele usług Google).
- **Zalety:**
 - interakcja z użytkownikiem bez przeładowywania strony,
 - przesyłane tylko niezbędne dane.
- **Wady:**
 - narzut na przesłanie i uruchomienie skryptu,
 - nieintuicyjne zachowanie stron WWW (ale się przyzwyczajamy).
- **Odstępstwa w praktyce:**
 - inne „skripty”,
 - dane nie zawsze w XML (np. JSON).

1 Elektroniczna wymiana danych

- Wprowadzenie
- Rozwiązania przed XML
- XML w EDI

2 Integracja aplikacji

- Idea
- Web Services
- AJAX

3 XML w bezpieczeństwie

- XML Signature
- XML Encryption

4 XML w bazach danych

- XML w relacyjnych bazach danych
- XML-owe bazy danych

XML w bezpieczeństwie

Za Pawłem Radzińskim

Najważniejsze aspekty bezpieczeństwa

poufność realizacja: szyfrowanie

uwierzytelnienie realizacja: podpis elektroniczny

Standardy XML związane z bezpieczeństwem

- Podpisy – XML Signature.
- Szyfrowanie – XML Encryption.
- Zastosowanie: m.in. w Web Services.

XML w bezpieczeństwie

Za Pawłem Radzińskim

Najważniejsze aspekty bezpieczeństwa

poufność realizacja: szyfrowanie

uwierzytelnienie realizacja: podpis elektroniczny

Standardy XML związane z bezpieczeństwem

- Podpisy – XML Signature.
- Szyfrowanie – XML Encryption.
- Zastosowanie: m.in. w Web Services.

XML Signature

- Podpis dokumentu XML-owego zapisany w postaci struktury XML-owej.
- Podpis umieszczany w elemencie *Signature*:
 - w osobnym dokumencie (*detached signature*),
 - dołączonym do podpisywanego dokumentu (*enveloped signature*),
 - zawierającym podpisywane dane (*enveloping signature*).
- Możliwości XML Signature:
 - podpisywanie fragmentów dokumentu XML,
 - podpisywanie zasobów zewnętrznych (dostępnych poprzez URL),
 - podpisy wielokrotne.

XML Signature

- Podpis dokumentu XML-owego zapisany w postaci struktury XML-owej.
- Podpis umieszczany w elemencie `Signature`:
 - w osobnym dokumencie (*detached signature*),
 - dołączonym do podpisywanego dokumentu (*enveloped signature*),
 - zawierającym podpisywane dane (*enveloping signature*).
- **Możliwości XML Signature:**
 - podpisywanie fragmentów dokumentu XML,
 - podpisywanie zasobów zewnętrznych (dostępnych poprzez URL),
 - podpisy wielokrotne.

XML Signature

- Podpis dokumentu XML-owego zapisany w postaci struktury XML-owej.
- Podpis umieszczany w elemencie `Signature`:
 - w osobnym dokumencie (*detached signature*),
 - dołączonym do podpisywanego dokumentu (*enveloped signature*),
 - zawierającym podpisywane dane (*enveloping signature*).
- Możliwości XML Signature:
 - podpisywanie fragmentów dokumentu XML,
 - podpisywanie zasobów zewnętrznych (dostępnych poprzez URL),
 - podpisy wielokrotne.

XML Signature – przykład 1 (*detached*)

```
<Signature xmlns="http://www.w3.org/2000/09/xmldsig#">
  <SignedInfo>
    <CanonicalizationMethod Algorithm=
      "http://www.w3.org/TR/2001/REC-xml-c14n-20010315"/>
    <SignatureMethod Algorithm=
      "http://www.w3.org/2000/09/xmldsig#dsa-sha1"/>
    <!-- w URI znajduje się wskazanie na podpisywane dane - tu zewnętrzne -->
    <Reference URI="http://przyklad.pl/pliki/do-podpisu.xml">
      <Transforms>
        <Transform Algorithm="http://www.w3.org/2000/09/xmldsig#base64"/>
      </Transforms>
      <DigestMethod Algorithm="http://www.w3.org/2000/09/xmldsig#sha1"/>
      <DigestValue>60NvZvtdTB+7UnlLp/H24p7h4bs=</DigestValue>
    </Reference>
  </SignedInfo>
  <!-- zaszyfrowany skrót z SignedInfo - podpis -->
  <SignatureValue>OsH9A1jTNL...</SignatureValue>
  <KeyInfo><KeyValue><DSAPublicValue>
    <P>imup6lm...</P><Q>xDve3j7...</Q><G>NlugAf...</G>
    <Y>W7dOmH/v...</Y>
  </DSAPublicValue></KeyValue></KeyInfo>
</Signature>
```

XML Signature – przykład 2 (*enveloped*)

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<Document>
  <Content>
    ...
  </Content>
  <ds:Signature>
    <ds:SignedInfo>
      <ds:Reference URI="">
        <ds:Transforms>
          <ds:Transform
            Algorithm="http://www.w3.org/2000/09/xmldsig
              #enveloped-signature"/>
        </ds:Transforms>
      </ds:Reference>
    </ds:SignedInfo>
    ....
  </ds:Signature>
</Document>
```

XML Encryption

- Cel: zagwarantowanie poufności danych w XML.
- Szyfrować można zarówno cały plik XML jak i jego części.

```
<purchaseOrder>
<Order>
<Item>book</Item>
  <Id>123-958-74598</Id>
  <Quantity>12</Quantity>
</Order>
<Payment>
  <CardId>123654-8988889-9996874</CardId>
  <CardName>visa</CardName>
  <ValidDate>12-10-2004</ValidDate>
</Payment>
</purchaseOrder>
```

XML Encryption – przykład 1 (fragment)

```
<PurchaseOrder>
  <Order>
    <Item>book</Item>
    <Id>123-958-74598</Id>
    <Quantity>12</Quantity>
  </Order>
  <Payment>
    <CardId>
      <EncryptedData Type='http://www.w3.org/2001/04/xmlenc#Content'
        xmlns='http://www.w3.org/2001/04/xmlenc#'>
        <CipherData>
          <CipherValue>A23B45C564587</CipherValue>
        </CipherData>
      </EncryptedData>
    </CardId>
    <CardName>visa</CardName>
    <ValidDate>12-10-2004</ValidDate>
  </Payment>
</PurchaseOrder>
```

XML Signature – przykład 2 (cały dokument)

```
<EncryptedData xmlns='http://www.w3.org/2001/04/xmlenc#'
  Type='http://www.isi.edu/in-notes/iana/
    assignments/media-types/text/xml'>

  <ds:KeyInfo xmlns:ds='http://www.w3.org/2000/09/xmldsig#'>
    <ds:KeyName>John Smith</ds:KeyName>
  </ds:KeyInfo>

  <CipherData>
    <CipherValue>A23B45C56...56F47345</CipherValue>
  </CipherData>
</EncryptedData>
```

XML Signature – przykład 2 (cały dokument)

```
<EncryptedData xmlns='http://www.w3.org/2001/04/xmlenc#'
  Type='http://www.isi.edu/in-notes/iana/
    assignments/media-types/text/xml'>

  <ds:KeyInfo xmlns:ds='http://www.w3.org/2000/09/xmldsig#'>
    <ds:KeyName>John Smith</ds:KeyName>
  </ds:KeyInfo>

  <CipherData>
    <CipherValue>A23B45C56...56F47345</CipherValue>
  </CipherData>
</EncryptedData>
```

1 Elektroniczna wymiana danych

- Wprowadzenie
- Rozwiązania przed XML
- XML w EDI

2 Integracja aplikacji

- Idea
- Web Services
- AJAX

3 XML w bezpieczeństwie

- XML Signature
- XML Encryption

4 XML w bazach danych

- XML w relacyjnych bazach danych
- XML-owe bazy danych

Klasyfikacja wsparcia dla XML-a w bazach danych

- Baza danych ze wsparciem dla XML
(zwykle relacyjna, czasem „obiektowa” bądź inna)
 - konfiguracja struktur danych jako tabel i powiązań,
 - eksport i import danych w postaci dokumentów XML,
 - struktura dokumentów XML pochodną relacyjnych struktur danych,
 - zastosowanie: integracja, wymiana danych;
- XML-owa baza danych:
 - konfiguracja struktur danych przy pomocy DTD/XML Schema,
 - wyszukiwanie z użyciem XQuery lub XPath,
 - indeksowanie elementów, atrybutów, wyrażeń XPath,
 - struktura danych – dokumenty XML,
 - możliwa optymalizacja wewnętrznego formatu danych,
 - zastosowanie: przechowywanie i przetwarzanie dokumentów strukturalnych.

Klasyfikacja wsparcia dla XML-a w bazach danych

- Baza danych ze wsparciem dla XML
(zwykle relacyjna, czasem „obiektoowa” bądź inna)
 - konfiguracja struktur danych jako tabel i powiązań,
 - eksport i import danych w postaci dokumentów XML,
 - struktura dokumentów XML pochodną relacyjnych struktur danych,
 - zastosowanie: integracja, wymiana danych;
- XML-owa baza danych:
 - konfiguracja struktur danych przy pomocy DTD/XML Schema,
 - wyszukiwanie z użyciem XQuery lub XPath,
 - indeksowanie elementów, atrybutów, wyrażeń XPath,
 - struktura danych – dokumenty XML,
 - możliwa optymalizacja wewnętrznego formatu danych,
 - zastosowanie: przechowywanie i przetwarzanie dokumentów strukturalnych.

XML w relacyjnych bazy danych

- Korzyści:
 - integracja aplikacji, wymiana danych,
 - łatwe transformacje danych,
 - prezentacja danych.
- Problemy:
 - czy i jak przechowywać dokumenty XML w bazie danych?
 - metody dostępu (zadawania zapytań),
 - efektywność.

XML a relacyjne bazy danych

- Przechowywanie XML-a w relacyjnych bazach danych:
 - elementy dokumentu XML jako pola tabeli bazodanowej (dokument „rozłożony na czynniki pierwsze”),
 - dokument XML w całości przechowywany w polu bazy danych.
- Sposoby wspierania XML-a przez systemy zarządzania bazami danych:
 - generowanie XML-a na podstawie zawartości bazy danych,
 - wypełnianie zawartości bazy na podstawie zawartości dokumentu XML,
 - specjalne indeksowanie pól zawierających XML,
 - zapytania XPath/XQuery na danych typu XML,
 - wbudowane parsery XML i procesory XSLT.

XML a relacyjne bazy danych

- Przechowywanie XML-a w relacyjnych bazach danych:
 - elementy dokumentu XML jako pola tabeli bazodanowej (dokument „rozłożony na czynniki pierwsze”),
 - dokument XML w całości przechowywany w polu bazy danych.
- Sposoby wspierania XML-a przez systemy zarządzania bazami danych:
 - generowanie XML-a na podstawie zawartości bazy danych,
 - wypełnianie zawartości bazy na podstawie zawartości dokumentu XML,
 - specjalne indeksowanie pól zawierających XML,
 - zapytania XPath/XQuery na danych typu XML,
 - wbudowane parsery XML i procesory XSLT.

Przykład – XML w Oracle

- Wsparcie dla XML w Oracle 10g (<http://www.oracle.com/xml>).
- Parsery XML dostarczane przez Oracle:
 - pozwalają na wykorzystanie XML-a we własnych aplikacjach korzystających z bazy,
 - dostępne dla PL-SQL-a, Javy i C++.
- XML-SQL Utility:
 - generowanie XML-a bezpośrednio z bazy przy pomocy specjalnych zapytań,
 - wypełnianie bazy na podstawie zawartości dokumentu XML.
- Typ danych `XMLType`.

XML w Oracle – XML-SQL Utility

Eksport XML – funkcja `getXML()`

```
SELECT xmlgen.getXML('select * from emp') FROM dual;
```

```
<rowset>
  <row id="1">
    <empno>10</empno>
    <name>Scott Tiger</name>
    <title>specialist</title>
  </row>
  ...
</rowset>
```

XML w Oracle – XMLType

- XMLType – specjalny typ danych:
 - kolumny, tabele, perspektywy, zmienne, ...
 - indeksowanie zawartości XML,
 - zapytania XQuery,
 - kontrola poprawności strukturalnej względem XML Schema,
 - przekształcenia XSLT.
- Specjalne operatory:
 - `extract`, `extractValue`, `existsNode`,
`transform`, `updateXML`, `XMLSequence`.
- *XPath Rewrite* – przekształcanie ścieżek XPath w równoważne konstrukcje SQL na wewnętrznej reprezentacji strukturalnej XMLType.

Bazy danych ze wsparciem dla XML

Istotne wsparcie

- DB2, IBM (wersja 9 – *pureXML*)
- Oracle (od 8i)
- Microsoft SQL Server (od wersji 2000)
- Sybase ASE 12.5

Minimalne wsparcie

- MySQL (zapytania XPath nad węzłami tekstowo zawierającymi XML)
- PostgreSQL (walidacja i ścieżki XPath, interfejs ma być zmieniony)

Bazy danych ze wsparciem dla XML

Istotne wsparcie

- DB2, IBM (wersja 9 – *pureXML*)
- Oracle (od 8i)
- Microsoft SQL Server (od wersji 2000)
- Sybase ASE 12.5

Minimalne wsparcie

- MySQL (zapytania XPath nad węzłami tekstowo zawierającymi XML)
- PostgreSQL (walidacja i ścieżki XPath, interfejs ma być zmieniony)

XML-owa baza danych

- Warstwa logiczna:
 - dokument XML jako podstawowa jednostka przechowywanych danych,
 - schemat jako definicja struktury,
 - kolekcje dokumentów.
- Warstwa fizyczna:
 - niekoniecznie tekstowo zapisane dokumenty XML,
 - indeksy.
- Funkcjonalności typowe dla baz danych:
 - interfejs do aktualizacji danych,
 - transakcje i współbieżny dostęp,
 - bezpieczeństwo.

XML-owa baza danych

- Warstwa logiczna:
 - dokument XML jako podstawowa jednostka przechowywanych danych,
 - schemat jako definicja struktury,
 - kolekcje dokumentów.
- Warstwa fizyczna:
 - niekoniecznie tekstowo zapisane dokumenty XML,
 - indeksy.
- Funkcjonalności typowe dla baz danych:
 - interfejs do aktualizacji danych,
 - transakcje i współbieżny dostęp,
 - bezpieczeństwo.

XML-owa baza danych

- Warstwa logiczna:
 - dokument XML jako podstawowa jednostka przechowywanych danych,
 - schemat jako definicja struktury,
 - kolekcje dokumentów.
- Warstwa fizyczna:
 - niekoniecznie tekstowo zapisane dokumenty XML,
 - indeksy.
- Funkcjonalności typowe dla baz danych:
 - interfejs do aktualizacji danych,
 - transakcje i współbieżny dostęp,
 - bezpieczeństwo.

XML:DB

- Inicjatywa specyfikacji XML-owych baz danych.
- *XML Database API (XAPI)*
 - kolekcje zasobów, „zasób” odpowiada dokumentowi XML,
 - odczyt i zapis (całego) zasobu poprzez interfejsy DOM i SAX
 - usługi: zapytania XPath, transakcje, zarządzanie kolekcjami,
 - ostatnia wersja: wrzesień 2001.
- *XML Update Language (XUpdate)*
 - język – zastosowanie XML,
 - wstawianie, usuwanie i aktualizacja „rekordów” danych,
 - adresowanie ścieżkami XPath,
 - ostatnia wersja: wrzesień 2000.

XML:DB

- Inicjatywa specyfikacji XML-owych baz danych.
- *XML Database API (XAPI)*
 - kolekcje zasobów, „zasób” odpowiada dokumentowi XML,
 - odczyt i zapis (całego) zasobu poprzez interfejsy DOM i SAX
 - usługi: zapytania XPath, transakcje, zarządzanie kolekcjami,
 - ostatnia wersja: wrzesień 2001.
- *XML Update Language (XUpdate)*
 - język – zastosowanie XML,
 - wstawianie, usuwanie i aktualizacja „rekordów” danych,
 - adresowanie ścieżkami XPath,
 - ostatnia wersja: wrzesień 2000.

XUpdate – przykład

Przykład z dokumentacji standardu

```
<?xml version="1.0"?>
<xupdate:modifications version="1.0"
    xmlns:xupdate="http://www.xmldb.org/xupdate">

  <xupdate:insert-after select="/addresses/address[1]" >

    <xupdate:element name="address">
      <xupdate:attribute name="id">2</xupdate:attribute>
      <fullname>Lars Martin</fullname>
      <born day='2' month='12' year='1974' />
      <town>Leizig</town>
      <country>Germany</country>
    </xupdate:element>

  </xupdate:insert-after>
</xupdate:modifications>
```

XML-owe bazy danych – przegląd

produkt	licencja	zapytania	XML:DB API
Apache XIndice	open source	XPath	tak
BaseX	open source	XPath, XQuery	tak
eXist	open source	XPath, XQuery	częściowo
Sedna	open source	XPath, XQuery	tak
Tamino	płatny	XQuery, XPath	częściowo
Gemfire Enterprise	płatny	XQuery, OQL	tak

źródło: *Wikipedia i strony WWW produktów*